SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1828

av Talla Alkurdi (S)

Ofrivillig barnlöshet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utveckla den offentligt finansierade fertilitetsvården och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ofrivillig barnlöshet drabbar ungefär en sjättedel av alla par. För dessa kan det leda till såväl psykisk ohälsa som socioekonomisk sortering. Vårdens möjligheter att hjälpa sådana par är, i jämförelse med flera andra europeiska länder, begränsad och det är upp till individen att bekosta fertilitetsbehandling utanför dessa begränsningar. Det leder till en ekonomisk sortering och gör fertilitetsvård till en klassfråga. Riksdagen fattade under våren 2026 beslut om ett riktat, tillfälligt statsbidrag som möjliggör att, för de regioner som önskar och där det är medicinskt motiverat, kunna erbjuda ytterligare tre offentligt finansierade in vitro-fertiliseringsbehandlingar (IVF). Insatsen var endast tillfällig.

Detta, tillsammans med det minskade födslotalet i Sverige, motiverar behovet av att se över hur tillgången till fertilitetsbehandling ser ut och kan utvecklas inom svensk hälso- och sjukvård.

Åldersgränsen för offentligt finansierad fertilitetsbehandling bör höjas. Kvinnor över 40 år har idag inte möjlighet till subventionerad IVF-behandling inom den offentliga sjukvården. Samtidigt ökar genomsnittsåldern för förstföderskor och kvinnor över 40 år kan fortfarande bli gravida. Därför är det rimligt att åldersgränsen höjs. Därtill bör

offentligt finansierat fertilitetsbevarande behandling med frysning av obefruktade ägg övervägas.

Antalet offentligt finansierade IVF-behandlingar bör permanent utökas från tre till sex. Sverige bör gå samma väg som Danmark nyligen gjort och staten bör ekonomiskt möjliggöra detta så att individens ekonomi inte blir avgörande för dess möjlighet att bli förälder.

Offentligt finansierad fertilitetsbehandling för syskonförsök bör tillåtas. Idag får familjer som vill skaffa syskon stå för kostnaden själva. Familjer som redan har ett barn är lika villiga att skaffa ett andra eller tredje syskon som tidigare, trots ett fallande födslotal i landet. Detta bör kunna bidra till att minska den nedåtgående trenden.

Det bör utredas hur antalet könscellsdonatorer kan ökas. Förekomsten av spermie- och äggdonation, som är en förutsättning för fertilitetsbehandling, minskar. Den utvecklingen behöver vändas.

Offentligt finansierad fertilitetsbehandling bör knytas till individ och inte till par. Homosexuella kvinnor diskrimineras under gällande lagstiftning eftersom den ena av två kvinnor som flyttar ihop idag mister den rätt till offentligt finansierad fertilitetsbehandling som hon hade som ensamstående.

Talla Alkurdi (S)